

POSUDEK NA BAKALÁŘSKOU PRÁCI „OTÁZKA PŘIROZENOSTI V KONTEXTU ČESKÉ MEDIÁLNÍ DISKUSE O PODOBĚ PORODU“

Předložená práce se věnuje otázce mediálních diskusí o domácích porodech. Autorka má jasně definovaný cíl, jasně stanovenou metodu analýzy, téma je velmi pěkně zpracované, autorka prokázala schopnost pracovat s odbornou literaturou, ocenit třeba i čtivost a stylistickou kvalitu textu. Analytický postup plně odpovídá záměrům práce. Výsledky jsou prezentovány srozumitelným a přehledným způsobem. Ocenit je třeba i to, že její pohled na danou problematiku není jednostranný, ani aktivistický, jak tomu při zpracování tohoto tématu často bývá.

Do diskuse navrhuji následující:

- V práci mi chybí reflexe citovaných zdrojů.
- V práci mi zcela chybí ekonomická stránka věci. Nelze boj mezi porodními asistentkami a lékaři (lékařkami) brát jako boj o klienta, a tedy o zdroj příjmu?
- Výběr časopisů je poměrně úzký (pouze 30 článků). Problematické je i rozhodnutí vyřadit celou řadu tiskovin:
  - o Z analýz byly vyřazeny bulvární tiskoviny, protože články nejsou diskusního charakteru, ale upozorňují na kuriózní případy. Neovlivňuje ale veřejné mínění víc to, že se objeví zpráva, že jedna hlavních obhájkyň domácích porodů při domácím porodu zemřela, víc než složitá odborná diskuze?
  - o Proč vyřazovat časopisy pro těhotné ženy – ty jsou přeci patrně nejdůležitějším médiem pro danou diskusi.
  - o Vyřazena je velká část odborného textu
- Výsledkem tohoto výběru tak je, že jsou vynechány většinové publikace, ale zahrnují se periodika typu Kutnohorský deník.
- V odborných diskusích se často diskutuje medikalizace porodu jako snaha převést reprodukci z domény žen (porodní báby) do domény mužů (lékaři). Tato interpretace se objevuje i v předložené práci (např. str. 10, ale i jinde). Je ale tato interpretace stále adekvátní v situaci, kdy se lékařská profese vysoce feminizuje?

Konkrétnější připomínky

- Autorčina interpretace pojmu medikalizace není úplně přesná. Ačkoliv se rozdílní autoři v pojetí medikalizace liší, obvykle se vychází z toho, že jde o rozšiřování medicíny a její platnosti na oblasti, které nebyly dříve chápány jako zdravotní problém (např. gamblerství). Autorka touto definicí začíná, ale při dalším rozpracování tohoto pojmu zdůrazňuje rozdíl mezi medikalizací a přirozeností a medikalizaci chápe jako snaha ovládat tělo. To je ale velmi nepřesné. Existují kultury, které tělem manipulují poměrně brutálně, a nepotřebují k tomu nutně lékařské zdůvodnění – jako příklad lze uvést řadu historických kultur, v nichž se deformovaly určité části těla.
- Sociální konstrukce tělesných typů není něco, co se objevilo v osvěcenské době (viz str. 7). Klasifikace tělesných pochází už od Aristotela.
- Obhajoba domácích porodů často poukazuje na to, že těhotenství ani porod nejsou nemoci, ale přesto byly vyňaty z kompetence porodních bab a přidány do hájemství medicíny. Tento argument se objevuje i v práci autorky (str. 10). Je ale třeba si uvědomit, že ačkoliv se nejedná o nemoci, historicky byly spojeny s vysokým rizikem.

- Věta na str. 11 „hlavním ukazatelem úspěšnosti je pak nízká úmrtnost rodiček a dětí, spokojenost rodičky je opomíjena“. V kontextu to téměř vyznání tak, že by bylo lepší, kdyby byly ženy spokojené, než aby přežívaly (tedy spokojené ty, které přežijí).
- Jakou roli hraje v medikalizaci porodu skutečnost, že dnešní ženy mají méně dětí? Většina současných matek má 1-2 děti a jsou tak v situaci porodu víceméně nováčky.
- Nerozumím, jak by totalitární vztah mezi pacientem a lékařem měl souviset s úplatkářstvím. Není to spíš naopak – pokud si lidé za péči zaplatili, měli větší možnost určovat, co se bude dít.
- Na straně 22 se objevuje dezinterpretace (odstavec 1). Obojí, úmrtnost při domácích porodech i v porodnicích se vztahuje k základu 1000, proč tedy autorka uvádí druhé číslo v procentech?
- Na str. 27 se objevuje argument, že argumentace lékařů při domácích porodech a elektivním císařském řezu je protichůdná, protože v druhém případě zdůrazňují přirozenost. Jsou ty argumenty opravdu protichůdné? Nejedná se spíš o snahu o „přirozenost“ v kontrolovaném prostředí?
- Str. 28 – proč by měli novináři záměrně omezovat prostor věnovaný porodním asistentkám. Tento argument předpokládá existenci spiknutí proti domácím porodům.
- Na str. 30 se objevuje argument, že při obhajobě domácích porodů často chybí informace, což se vysvětluje tím, že „je například možné, že autoři článků „osekali“ původní výroky, kterými by porodní asistentky komunikovaly lépe“. Proč by ale měli autoři článků osekávat výroky porodních asistentek víc než lékaři?

Vzhledem ke kvalitě odevzdané práce doporučuji ji hodnotit jako výbornou.